

8. Kamble, S.S., Gunasekaran, A., & Sharma, R. (2021). *The Role of Blockchain Technology in Supply Chain Management: A Review and Future Research Agenda*. Journal of Cleaner Production, 278, 123181. <https://doi.org/10.xxxx>

9. McKinsey & Company. (2022). *Digital Transformation in Logistics: Leveraging AI, IoT, and Big Data for Growth*. Industry Report. Retrieved from <https://www.mckinsey.com>

10. Pereira, R.C., & Silva, E.A. (2023). *Addressing Challenges in Digital Transformation: Case Studies from the Logistics Sector*. Logistics and Technology Review, 27(1), 85–98. <https://doi.org/10.xxxx>

DIMA OLEKSANDR OLEKSIYOVYCH, MARTYNENKO MARYNA OLEKSANDRIVNA, KRYVESHCHENKO VICTORIA VITALYIVNA. DIGITAL TRANSFORMATION OF LOGISTICS: NEW OPPORTUNITIES AND TOOLS

The article analyzes the new possibilities of digital transformation for the logistics sector and innovative tools for increasing the efficiency of supply chains. Growing trade volumes, the need for faster delivery and lower costs are driving the need for advanced technologies such as artificial intelligence (AI), blockchain, the Internet of Things (IoT) and big data. AI enables the automation of route planning and demand forecasting, IoT provides real-time monitoring of goods, Blockchain ensures transparency and security of operations, and Big Data facilitates analysis of market trends and optimization of inventory management. The document provides examples of successful applications of these technologies, including cost reductions and time savings in documentation processes. It also highlights the key challenges of digitization, such as the lack of unified standards, high implementation costs and adaptation to local conditions. The benefits of implementing pilot projects to accelerate digital transformation of logistics activities and optimization of logistics processes to create optimal conditions for enterprises of any scale in global competition are highlighted. Future research directions are outlined, focusing on the integration of technologies to ensure the sustainable development of the industry.

Keywords

digital transformation, logistics, artificial intelligence, blockchain, Internet of Things, big data, ERP systems, automation, cargo monitoring, transport route optimization, supply chain transparency, logistics innovations, data analytics, inventory management.

УДК 330.341.1+005.591.6]:338.124.4

DOI: 10.31673/2415-8089.2024.045460

Зеліско Інна Михайлівна,

доктор економічних наук, професор,

Державний університет

інформаційно-комунікаційних технологій

Гордієнко Олексій Євгенович,

аспірант, Державний університет

інформаційно-комунікаційних технологій

Іванов Олександр Олексійович,

аспірант, Державний університет

інформаційно-комунікаційних технологій

**СУЧАСНА ПАРАДИГМА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
В УМОВАХ VUCA-СВІТУ**

У статті представлено теоретичні засади економічної категорії «інновації». Розкрито сутність та виявлено різноманітність підходів щодо розуміння змісту інновацій. Уточнено змістове наповнення інновацій через призму сучасних трансформацій бізнес-середовища.

Презентовано економічну сутність інноваційного розвитку підприємств та його роль у суспільному відтворенні. Доведено вплив стану розвитку науки та техніки на рівень

інноваційності суспільного відтворення. Наведено рівень наукоємності ВВП України, як показник інноваційної спроможності країни та виявлено його невисоке значення і тенденцію до зниження протягом останніх років.

Розглянуто Глобальний інноваційний індекс, як міжнародний індикатор оцінки стану інноваційного розвитку країн світу. Проаналізовано місце України у міжнародному рейтингу та визначено наявний розрив та відставання стану інноваційного розвитку національної економіки від високорозвинених країн світу. Такий негативний тренд характеризує втілення наукою тільки пізнавальної ролі, проте наука у незначній мірі проявляє свою економічну функцію у суспільстві.

Розкрито сутність нестабільного та важко прогнозованого VUCA-світу, в якому функціонує глобальна економіка. Виявлено спектр дії, виклики та загрози VUCA-світу на всі сфери життєдіяльності суспільства. Обґрунтовано, що VUCA-світ характеризується трансформаційними процесами, які вимагають від підприємств оперативності та гнучкості, швидкого реагування та адаптивності до нових викликів. Сучасні підприємства стикаються з динамічним ландшафтом нових технологій, таких як штучний інтелект, великі масиви даних, роботизована автоматизація бізнес процесів та зелені технології.

Доведено, що інноваційні процеси, інноваційна діяльність та інноваційний розвиток є логічною відповіддю людства на виклики сьогодення шляхом переформатування системи суспільного відтворення на засадах інноваційної активності.

Розкрито роль управління інноваційним розвитком підприємств в умовах геополітичних змін та нестабільності міжнародних відносин, політичних конфліктів, економічних та соціальних криз. Узагальнено характерні тренди сучасної парадигми інноваційного розвитку підприємств.

Запропоновано концептуальні засади інноваційного розвитку підприємств в умовах глобальних трансформаційних перетворень та викликів VUCA-світу. Наголошено, що важливою складовою трансформації сучасного менеджменту підприємств є не тільки розуміння реалій функціонування бізнесу та втілення у життя засад менеджменту воєнного часу, а також формування дієвого базису для нових траєкторій діяльності та інноваційного розвитку підприємств у повоєнний час. Доведено, що досвід країн - світових економічних лідерів підтверджує важливу місію інновацій та інноваційного поступу національної економіки у досягненні економічного прогресу.

Ключові слова: глобалізація, інновації, інноваційна діяльність, інноваційні процеси, інноваційний розвиток, суспільне відтворення, ризики, бізнес-процеси, VUCA-світ.

Постановка проблеми. Ми живемо у глобальному середовищі, що швидко трансформується та вимагає адаптації до мінливого та турбулентного світу. Нові геополітичні, економічні і соціальні виклики та загрози породжують динамічні зміни всіх сфер людського буття. Тільки людство почало звикати до концепції VUCA-світу, як з'явилися BANI і SHIVA світи, які доповнюються існуванням TACI-світу. У таких умовах формується парадигма інноваційного розвитку підприємств та національних економік під впливом сучасних трансформаційних процесів в межах всієї глобальної економіки. Інноваційні процеси, інноваційна діяльність та інноваційний розвиток є логічною відповіддю людства на виклики сьогодення шляхом переформатування системи суспільного відтворення на засадах інноваційної активності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Заслужують на особливу увагу фундаментальні дослідження іноземних вчених Й. Шумпетера, П. Друкера, С. Кузнеця та інших щодо теорії інновацій та інноваційного розвитку суспільства. Проблематика інноваційної діяльності підприємств та їх інноваційного розвитку стала предметом багатьох наукових досліджень для вітчизняних вчених: В. Базилевич, Ю. Блинда, В. Гесць, О. Гуторов, Л. Михайлова, Л. Олійник, Н. Подольчак, М. Туган-Барановський, О. Шавшин тощо. Проте, динамічність сучасного життя обумовлює постійні суспільно-економічні трансформації, які впливають на аспекти інноваційної діяльності та визначають траєкторію

інноваційного розвитку підприємств. Тому актуальними залишаються питання сучасної парадигми та концептуальних засад інноваційного розвитку підприємств в контексті пришвидшення інтелектуалізації бізнес-процесів в умовах VUCA-світу .

Метою статті є обґрунтування концептуальних засад інноваційного розвитку підприємств в умовах глобальних трансформаційних перетворень та викликів VUCA-світу.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є сучасні положення теорії управління в умовах глобальних економічних трансформацій і турбулентного бізнес середовища, теорій інноваційного розвитку економіки та підприємств в умовах нестійкого і важко прогнозованого VUCA-світу. При написанні статті були використані наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених з питань інноваційного розвитку національних економік і підприємств, формування стратегії інноваційного розвитку на макро- та мікрорівнях, оцінки стану та ефективності реалізації державної інноваційної політики.

Для досягнення визначеної мети статті використовувались загальнонаукові і спеціальні методи дослідження, а саме: методи аналізу та синтезу для дослідження теорій інноваційного розвитку; узагальнення інформації, експертних оцінок та аналогії - при визначенні стану інноваційного розвитку економіки та місця України у глобальних рейтингах інноваційної спроможності; систематизації, обґрунтування й наукової абстракції - при розробці концептуальних засад інноваційного розвитку підприємств в умовах VUCA-світу .

Виклад основного матеріалу. Глобальним економічним трендом сьогодення є конкуренція країн та підприємств у геополітичному, економічному та технологічному контексті. Ведення ефективного бізнесу у високотехнологічному світі пов'язано з розвитком цифрових послуг, заснованих на таких технологіях, як 5G, IoT, web3, периферійні хмарні обчислення, штучний інтелект, що створюють абсолютно нові та непередбачувані технологічні можливості та вагомі фінансові результати.

Сучасна парадигма економічного відновлення України передбачає концентрацію зусиль на розвитку високотехнологічного виробництва. Незважаючи на війну, в першу чергу необхідно забезпечувати придатні умови для розвитку високотехнологічних видів діяльності. З цього приводу академік НАН України В. Геєць зазначає про негайну потребу щодо створення умов і факторів розвитку високотехнологічних видів промислової діяльності в Україні. Тобто, забезпечується можливість випуску продукції з високим відсотком доданої вартості, а також уможлиблюється інтеграція у глобальний економічний простір та партнерство з використанням вітчизняних мінерально-сировинних ресурсів, наявного науково-технічного, виробничого та кадрового потенціалу [1].

Інтелектуалізація процесів суспільного відтворення протягом всього періоду розвитку людства ґрунтувалася на інноваціях, які являють собою визначальне джерело економічного прогресу. У XIX столітті український вчений Михайло Туган-Барановський провів наукові дослідження циклічних аспектів функціонування економіки, які визначаються такими чинниками, як розвиток технічного прогресу та рівень суспільного попиту на капітал для здійснення відтворення. Він запропонував вектори використання результатів технічних досягнень для забезпечення суспільного розвитку, що виявилось каталізатором подальших наукових розвідок щодо ролі інноваційних засад розвитку суспільного відтворення [2].

Проте, світовою науковою спільнотою вважається засновником науки про інновації австро-американський економіст Йозеф Алоїз Шумпетер. У 1912 р. в його дослідженні «Теорія економічного розвитку» було вперше застосовано поняття «інновація», як визначальна та самостійна складова розвитку економічної системи, яка має вплив на забезпечення відтворювальних процесів підприємств. Вчений визнавав інновації в якості нововведень в науці, економіці, мистецтві, втілення яких полягає у рекомбінації концептуальних фізичних матеріалів, вже існуючих на ринку [3]. Також, інновації презентувалися в якості науково - організаційної комбінації виробничих чинників, що втілюються у підприємницької діяльності. Слід зазначити, що прихильником інноваційної теорії Шумпетера був лауреат Нобелівської премії за досягнення у розвитку теорії економічного розвитку Саймон Кузнець, який започаткував таке поняття як «епохальні інновації». У розумінні американського вченого

С. Кузнеця такі інновації реалізують свою місію шляхом вагомого вкладу у прогресивний розвиток людства [4, с.33].

В цьому ж контексті презентовано результати досліджень інновацій американським вченим австрійського походження та фахівцем з менеджменту Пітером Фердинандом Друкером. Так, інновації розглядаються як першоджерело економічного поступу в суспільстві, що позитивно впливає на розвиток підприємництва, тобто інновації є унікальним інструментарієм підприємця, використання якого уможливорює креативність бізнесу та зародження нових видів послуг [5, с.156]. Тобто інновації можна презентувати як конкурентні переваги, що застосовані в економічному обороті та уречевлені в комерціалізованій продукції.

Таким чином, логічним та несуперечливим є трактування інновацій в контексті нововведень, які уможливають прогресивні технологічні зрушення в суспільстві, що сприятимуть вдосконаленню науково-технічних засад функціонування виробничих систем. Сталий економічний розвиток на інноваційних засадах є обов'язковою умовою європейського поступу України та визначальним аспектом отримання статусу рівноправного та конкурентоспроможного партнера на світовому ринку.

Індикатором рівня конкурентоспроможності національної економіки є наукоємність суспільного відтворення, що також характеризує стан розвитку науки та інноваційної діяльності. Протягом значного періоду спостерігається невисокий рівень наукоємності ВВП України (витрати на проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (ДіР) у відсотках до ВВП) має тенденцію до зниження з 0,70 % у 2013 р. до 0,33 % у 2022 р. (рис. 1).

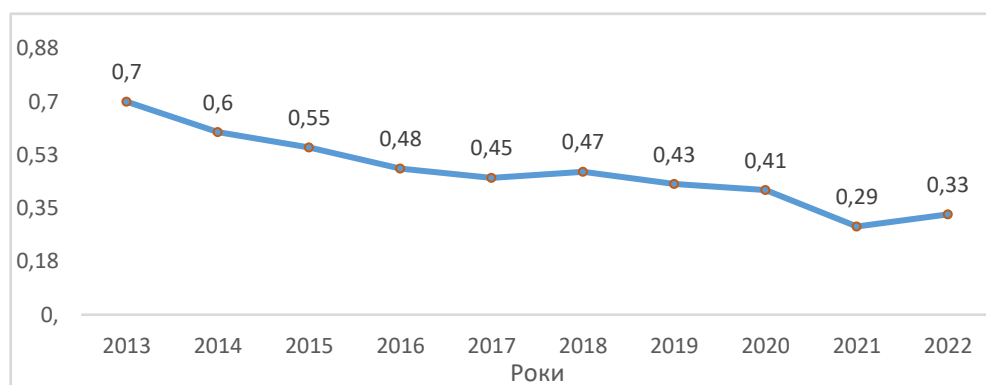

Рис. 1. Динаміка та стан наукоємності ВВП України, %

Джерело: авторська розробка

Наявний тренд є вкрай незадовільним, особливо у порівнянні з показниками європейських країн (понад 2%) та світовими лідерами (Ізраїль – 5,6 %, Південна Корея – 4,9 %, США – 3,5%) [6]. Нажаль, військові події в Україні ще більше посилюють цей негативний тренд, який характеризує втілення наукою тільки пізнавальної ролі, проте наука у незначній мірі проявляє свою економічну функцію у суспільстві.

Індикатором ефективності державної інноваційної політики є місце країни у глобальних рейтингах. Наша країна презентована у значній кількості міжнародних рейтингів, в тому числі щодо стану інноваційного розвитку. Так, у 2023 р. Україна посіла 55 місце за показником Глобального інноваційного індексу (Global Innovation Index (GII) 2023). У 2023 році відбулося покращення рейтингу України, незважаючи на війну країна піднялася з 57-го на 55-те місце (таблиця 1). Серед 39 країн Європи, економіка України зайняла 34 позицію, а також вперше увійшла в ТОП-3 найбільш інноваційних економік у групі країн із доходами нижче середнього, де на першому місці Індія, а на другому - В'єтнам [7].

Спостерігається наявний розрив і відставання щодо стану інноваційного розвитку національної економіки та високорозвинених країн світу. Тому важливо акцентувати увагу на

інноваційній трансформації національної економіки на засадах конвергенції з країнами Європейської Союзу, що має бути враховано при визначенні пріоритетів технологічної модернізації галузей та сфер національної економіки.

Вітчизняними та зарубіжними вченими пропонується різноманітність трактувань поняття «інноваційний розвиток», проте спільними виступають такі категорії, як «розвиток» та «інновація». Розвиток розглядається через призму цілеспрямованого та незворотного руху об'єкту, який супроводжується зміною його якісного стану та є передумовою якісного та кількісного зростання [8]. О. Шавшин презентує інноваційний розвиток підприємства в якості певного процесу, який уможливорює зміну його стану. При цьому кінцевий результат здійснення процесу визначається наявним інноваційним потенціалом [9, с. 168].

Таблиця 1

Рейтинг України за Глобальним інноваційним індексом

Назва показника	Роки					
	2017	2019	2020	2021	2022	2023
Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index)	50	47	45	49	57	55
Інноваційні витрати (Innovation Input)	77	82	71	76	75	78
Людський капітал і дослідження (Human capital & research)	41	51	39	44	49	47
Рівень розвитку ринку (Market sophistication)	81	90	90	88	102	104
Рівень розвитку бізнесу або бізнес-досвід (Business sophistication)	51	47	54	53	48	48
Інноваційні результати (Innovation Output)	40	36	37	37	48	42
Знання і результати технічного та технологічного наукового пошуку (Knowledge & technology outputs)	32	28	25	33	36	45
Креативність (результати творчої діяльності) (Creative outputs)	49	42	44	48	63	37

Л. Олійник трактує інноваційний розвиток підприємства як сукупність відносин, першоджерелом яких є інновації, що сприяють підвищенню якісних показників діяльності [10, с. 53]. Згідно теорії управління інноваційний розвиток знаходиться у зв'язку із адаптивним характером реагування на зміну умов зовнішнього середовища функціонування системи, а також є інструментом зростання ефективності реалізації наявних внутрішніх резервів [4, с. 72].

Управління інноваційним розвитком підприємств в умовах геополітичних змін та нестабільності міжнародних відносин, політичних конфліктів, економічних та соціальних криз, є достатньо складним завданням для менеджменту. Особливо це відчувають українські менеджери та бізнес, що функціонують в турбулентних умовах значних викликів війни. Сучасний світ - це VUCA - світ (Volatility, Uncertainty, Complexity, Ambiguity). Цей акронім описує сьогодення нашого світу, який є нестійким та важко прогнозований, зі значними

складнощами та великою швидкістю змін, що впливають на організацію бізнес-процесів та формують стратегії підприємств[11].

Так, за даними Allianz Risk Barometer 2023 - щорічний звіт, в якому досліджують найбільш важливі ризики для бізнесу та економіки в усьому світі, лідерами списку глобальних бізнес-ризиків були: кібератаки і кіберзлочинність, макроекономічні зміни - інфляція, нестабільність фінансових ринків і загрозлива рецесія, а також вплив енергетичної кризи. Це економічні та політичні наслідки для світу та світової економіки після Covid-19 та під час війни, що відбувається в Україні. Нажаль наслідки військових подій в Україні мають негативний та різновекторний глобальний вплив на стан світової економіки [12].

VUCA-світ характеризується трансформаційними процесами, які вимагають від підприємств оперативності та гнучкості, швидкого реагування та адаптивності до нових викликів. Сучасні підприємства стикаються з динамічним ландшафтом нових технологій, таких як штучний інтелект, великі масиви даних, роботизована автоматизація бізнес процесів та зелені технології. В таких умовах діяльності важливого значення набувають критична оцінка доцільності їх впровадження у конкретному бізнесі та усвідомлення можливих ризиків та потенціальної вигоди [13]. Таким чином, перед власниками та менеджментом підприємств стоять небезпечні виклики, що вимагають швидкого прийняття неординарних рішень та застосування креативних практик управління.

Застосування VUCA- принципів в управлінській діяльності уможливорює адаптивність підприємств до змін та впровадження нових управлінських стратегій, які націлені на забезпечення їх фінансової стійкості та зростання конкурентоспроможності [14]. Проте, турбулентність зовнішнього середовища та майбутня невизначеність вимагають застосування підприємствами стратегічного інструментарію з метою забезпечення не тільки банального виживання, але й розвитку з урахуванням глобальних трансформацій.

Концептуальними засадами інноваційного розвитку підприємств в умовах VUCA-світу є: здійснення цілеспрямованої державної інноваційної політики та імплементація відповідної законодавчої бази щодо стимулювання інноваційної активності підприємств; пріоритетність реалізації ініціатив сталого економічного розвитку, ухвалення стратегічних управлінських рішень на всіх рівнях національної економіки щодо продукування та дифузії інновацій, застосування ринкових інструментів поширення інноваційних ідей; розробка та реалізація науково-технічних програм, що передбачають взаємовигідну інтеграцію освіти та науки з бізнесом; розширення інституційного середовища та забезпечення спрощення системи ведення та ліквідації бізнесу; створення інноваційної інфраструктури, яка формує відповідний ландшафт для інноваційної активізації діяльності підприємств; диверсифікація витоків, інструментів та механізмів державної фінансової підтримки та податкового стимулювання інноваційної діяльності; державне гарантування прав інвесторів та захист інвестицій в інноваційну діяльність; активізація публічно-приватного партнерства у сфері інновацій; ментальна готовність власників та організаційно-управлінська спроможність топ-менеджменту підприємств до нововведень; адаптивність менеджменту підприємств до динамічного зовнішнього середовища та внутрішньої мінливості бізнес-процесів з метою забезпечення управлінської гнучкості та мобільності бізнесу, прийняття незвичних та обґрунтовано- оптимальних управлінських рішень; формування потужної наукової бази інноваційних технологій шляхом модернізації системи освіти та активізації мобільності вітчизняних науковців з метою інтеграції у сучасний міжнародних дослідницький простір.

На зміну VUCA-світу приходять виклики, які продукують світи BANI, SHIVA та TACI, що впливатимуть на вектори та пріоритети функціонування підприємств, галузей, країн та глобальної економіки. Тому важливою складовою трансформації сучасного менеджменту підприємств є не тільки розуміння реалій функціонування бізнесу та втілення у життя засад менеджменту воєнного часу, а також формування дієвого базису для нових траєкторій діяльності та інноваційного розвитку підприємств у повоєнний час.

Висновки. Стан інноваційного розвитку національної економіки характеризується рівнем забезпеченості та використання прогресивної техніки та передових технологій, виробництвом

високотехнологічної продукції, дієвими організаційними та управлінськими новаціями бізнес-процесів. Ефективність інноваційної політики держави демонструє місце країни у міжнародних рейтингах, які оцінюють інноваційний потенціал, інноваційну спроможність та результативність інноваційної політики. Динаміка рейтингів України у довоєнний період, так і зараз під час війни презентує досить скромні місця, проте додає оптимізму наявна тенденція останніх років щодо покращення позицій.

Досвід країн, що є світовими економічними лідерами підтверджує значущість інновацій та інноваційного поступу національної економіки у досягненні економічного прогресу. Таким чином, вибрана стратегія імплементації інноваційної моделі розвитку національної економіки України є основою її економічного прориву та відбудови, а також сталого економічного розвитку підприємств та галузей.

Сучасна система менеджменту підприємств в контексті інноваційного розвитку повинна будуватися з урахуванням абсолютно нових глобальних трендів здійснення відтворювальних процесів нестабільного та складного VUCA-світу, спектру невизначеностей крихкого світу BANI, майбутніх викликів немислимого світу SHIVA та турбулентності і хаотичності TACI-світу.

Україна сьогодні відстоює свій світоцивілізаційний вибір, а також в умовах війни продовжує європейський поступ та інноваційний вектор економічного розвитку, що є потужним підґрунтям для повоєнного економічного відновлення та відродження .

References

1. Heiets, V. M. (2015). Bariery na shliakhu rozvytku promyslovosti na innovatsiini osnovi ta mozhlyvosti yikh podolannia [Barriers to the development of industry on an innovative basis and the possibility of overcoming them]. *Ekonomika Ukrainy*, vol. 1, pp. 4–25.
2. Tugan-Baranovskyi, M. (2003). *Osnovy politychnoyi ekonomiyi* [Basics of political economy] The author of the trans. and introduction articles by S. M. Zlupko, LNU named Ivan Franko, Lviv, Ukraine.
3. Shumpeter, Y. (2017). *The theory of economic development*. New York: Routledge USA, 320p.
4. Mykhailova L.I., Hutorov O.I., Turchina S.H. & Sharko I.O. (2015). *Innovatsiinyi menedzhment* [Innovation management]. Kyiv: TsUL, Ukraine.
5. Drucker, P. (2009). *Management Challenges for the 21st Century*, HarperCollins e-book, Harvard, USA, 224p.
6. Pisarenko, T.V. and Kuranda, T.K. (2023). *Naukova ta naukovo-tekhnichna diyal'nist' v Ukraini u 2022 rotsi: Naukovo analitychna dopovid* [Scientific and scientific-technical activity in Ukraine in 2022: Scientifically analytical report]. Kyiv: UkrINTEI, Ukraine.
7. Global Innovation Index (2023), available at: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2023/.
8. Podolchak, N. Iu., Blynda, Yu. O. (2015) *Innovatsiinyi rozvytok yak element ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva* [Innovative development as an element of economic security of the enterprise]. *Ekonomika: realii chasu. Naukovyi zhurnal*, vol. 4, no. 20, pp. 6–11.
9. Shavshyn O. S. (2017) *Stratehiia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva* [Strategy of innovative development of the enterprise]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "InternaukaMultidisciplinary International scientific journal "Internauka"*, vol. 3, no. 2, pp.167–171.
10. Oliinyk, L. V. (2017) *Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom pidpriemstva na osnovi formuvannia innovatsiinykh prohram* [Management of innovative development of the enterprise based on the formation of innovative programs]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, vol. 3, no. 27, pp. 51–59.
11. Söderholm, P. *The green economy transition: the challenges of technological change for sustainability*. *Sustain Earth*. 2020. No. 3 (6). <https://doi.org/10.1186/s42055-020-00029-y>
12. Allianz Risk Barometer, (2023).
URL:<https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/reports/Allianz-Risk-Barometer-2023.pdf>

13. Chiu, I. Hy., Lin, L. & Rouch, D. Law and Regulation for Sustainable Finance. *Eur Bus Org Law Rev.* 2022. No. 23. P. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40804-021-00230-2>

14. Taskan, B., Junça-Silva, A. and Caetano, A. Clarifying the conceptual map of VUCA: a systematic review. *International Journal of Organizational Analysis*, 2022. Vol. 30. No. 7. P. 196–217. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJOA-02-2022-3136>

ZELISKO INNA MYKHAILIVNA, GORDIENKO OLEKSIY EVGENOVICH, IVANOV OLEKSANDR OLEKSIIOVYCH. THE MODERN PARADIGM OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF THE VUCA WORLD. *The article presents the theoretical foundations of the economic category "innovation". The essence is revealed and the variety of approaches to understanding the content of innovations is revealed. The content of innovations through the prism of modern transformations of the business environment has been specified.*

The economic essence of the innovative development of enterprises and its role in social reproduction are presented. The influence of the state of development of science and technology on the level of innovativeness of social reproduction is proven. The level of knowledge intensity of Ukraine's GDP is given as an indicator of the country's innovative capacity, and its low value and tendency to decrease in recent years are revealed.

The Global Innovation Index is considered as an international indicator of the state of innovative development of the countries of the world. The place of Ukraine in the international ranking was analyzed and the existing gap and lag behind the state of innovative development of the national economy compared to the highly developed countries of the world was determined. Such a negative trend characterizes the realization of only a cognitive role by science, but science manifests its economic function in society to a small extent.

The essence of the unstable and difficult-to-predict VUCA world in which the global economy functions is revealed. The range of action, challenges and threats of the VUCA world on all spheres of society's life have been revealed. It is substantiated that the VUCA world is characterized by transformational processes that require companies to be prompt and flexible, quick to respond and adapt to new challenges. Modern enterprises face a dynamic landscape of new technologies, such as artificial intelligence, big data arrays, robotic automation of business processes and green technologies.

It is proved that innovative processes, innovative activities and innovative development are a logical response of humanity to the challenges of today by reformatting the system of social reproduction on the basis of innovative activity.

The role of managing the innovative development of enterprises in the conditions of geopolitical changes and instability of international relations, political conflicts, economic and social crises is revealed. The characteristic trends of the modern paradigm of innovative development of enterprises are summarized.

The conceptual principles of innovative development of enterprises in the conditions of global transformational transformations and challenges of the VUCA world are proposed. It is emphasized that an important component of the transformation of modern enterprise management is not only the understanding of the realities of business functioning and the implementation of the principles of wartime management, as well as the formation of an effective basis for new trajectories of activity and innovative development of enterprises in the post-war period. It has been proven that the experience of the world's economic leaders confirms the important mission of innovation and innovative progress of the national economy in achieving economic progress.

Key words: globalization, innovations, innovative activity, innovative processes, innovative development, social reproduction, risks, business processes, VUCA world.